

Verdensarvstedet Bryggen

Ut fra føringer gitt av staten gjennom St. Meld. 35 og det politiske dokumentet «Ny, helhetlig verdensarvpolitikk» er det utarbeidet et forslag til ny struktur for verdensarv arbeidet i Bryggen i Bergen. Det er satt opp en struktur bestående av Verdensarvråd, Fagråd og Verdensarvkoordinator. Her ser en på hovedstrukturen for verdensarv arbeidet og har ikke inkludert andre viktige grupperinger og organ som er sentrale i arbeidet knyttet til sikring og drift på Bryggen. Verdensarvrådet har det overordnede ansvaret for ivaretagelsen av verdensarvstedet Bryggen i tråd med retningslinjene for implementering av verdensarvkonvensjonen og forvaltningsplanen. Verdensarvrådet kan fremme forslag til bruk av offentlige tilskuddsmidler i henhold til forvaltningsplan med tilhørende handlingsplan. De ulike forvaltningsledd har selvstendig ansvar for bruken av de ulike tilskuddsordningene og samordner seg i prioriteringen av disse. Fagrådet skal sikre en god og kunnskapsbasert utvikling av verdensarv arbeidet. Det er fagrådet som skal forberede og klargjøre saker til Verdensarvrådet. Fagrådet skal også sikre samhandling mellom de ulike aktørene tilknyttet Bryggen og kontakten til forvaltningen sikres gjennom representasjon i fagrådet. Verdensarvkoordinatoren sin rolle er å være en kontaktperson for verdensarvstedet og fungere som et nav i verdensarv arbeidet.

Hele strukturen må evalueres første gang etter fire år og deretter hvert 4.år. En velfungerende organisering forutsetter jevnlig evaluering.

Gode rutiner for varsling når verdensarven er truet, er en viktig del av en helhetlig verdensarvorganisasjon. Det er likevel viktig å påpeke at alle aktører har anledning til å varsle når en anser verdensarvverdiene for å være truet. En varsling fra verdensarvrådet/verdensarvkoordinatoren skal skje til statsparten, mens andre aktører kan varsle statsparten eller direkte til UNESCO.

Ut fra føringene gitt av staten i St. Meld. 35 er formidling av verdensarv en viktig del av verdensarv arbeidet. Formidling omfatter mange ulike aktører, både offentlige og private i tillegg til at det er mange ulike typer formidling.

Verdensarvråd

Formål

Bryggen ble i 1979 innlemmet på UNESCO sin verdensarvliste. Bryggen er dermed ansett å ha en uerstattelig verdi for menneskeheten og viktig å bevare for senere generasjoner. Norge har ratifisert verdensarvkonvensjonen som forplikter Bergen og Norge til å ivareta Bryggen og de fremragende universelle verdiene Bryggen innehar. Verdensarvrådet skal sikre ivaretagelsen av verdensarvstedet Bryggen i tråd med retningslinjene for implementering av verdensarvkonvensjonen og forvaltningsplanen.

Sammensetning

Fire politiske representanter, fire bisittere og to observatører.

Folkevalgte representanter:

- 2 fra Hordaland fylkeskommune – posisjon og opposisjon
- 2 fra Bergen kommune – posisjon og opposisjon

Hver representant skal ha en vararepresentant. Vara får tilsendt alle sakspapirer, men stiller bare ved fravær.

Sekretariat:

- Verdensarvkoordinator

Har møteplikt og talerett.

Bisittere:

- 2 fra Hordaland fylkeskommune – Fylkeskonservator+ adm.
- 2 fra Bergen kommune – Byantikvar + adm.

Bisittere har støttefunksjon til de politiske representantene og har møterett og talerett.

Observatører:

- leder og nestleder av fagrådet

Observatører har møterett og talerett.

Representanter fra Riksantikvaren, Museum Vest, Bymuseet, Stiftelsen Bryggen, Bryggen Private Gårdeierforum og UNESCO chair ved UiB kan kalles inn. Andre relevante aktører kan også kalles inn ved behov.

Konstituering

Verdensarvrådet er et konsensus-utvalg. Verdensarvrådet konstitueres i samsvar med fylkeskommunal og kommunal valgcyklus, for en periode på 4 år. Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune skal veksle på å inneha vervet som leder med årlig rullering. Når leder er kommunal skal nestleder være fylkeskommunal og omvendt.

Endringer

Verdensarvrådet kan revidere og/eller endre retningslinjene for verdensarvrådet ved konsensus. Endringer i mandat skal høres i Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune og godkjennes av statsparten.

Verdensarvrådets arbeidsoppgaver/ansvar:

- Formidling og sikre implementering av verdensarvkonvensjonen.
- Ha ansvar for samlet årsrapport og bidra til statsparten sin periodisk rapportering til UNESCO.
- Melde fra til statsparten når verdensarven er truet.

- Ha ansvaret for at det foreligger en forvaltningsplan med tilhørende handlingsplan. Ha det overordnede ansvaret for at forvaltningsplanen blir fulgt opp og rullert hvert 4. år. Handlingsplan skal rulleres årlig.
- Langsiktig arbeid med mobilisering av ressurser, herunder forslag til bruken av offentlige tilskuddsmidler, til gjennomføring av prioriterte tiltak og verdiskaping som er i tråd med intensjonene for verdensarvarbeidet og i tråd med forvaltningsplanen.
- Sikre samarbeid mellom nasjonale, regionale og lokale aktører.
- Sørge for en evaluering av organiseringen av verdensarvarbeidet for Bryggen hvert 4. år.
- Sørge for at den lokale forankringen blir styrket.
- Sørge for at verdensarvområdet har en verdensarvkoordinator.
- Sørge for at det foreligger en overordnet strategi for formidling av verdensarven og bidra til god informasjonsutveksling mellom de ulike formidlingsaktørene.
- Være pådriver for å etablere og søke om nødvendig autorisasjon for Verdensarvsenter.
- Formidle og sikre implementering av andre relevante konvensjoner og føringer.
- Deltagelse i det politiske rådet til Norges Verdensarv.
- Bygge nettverk med andre relevante verdensarvområder.
- Være hørings/rådgivende organ for saker som vedrører verdensarven.
- Saker som behandles i verdensarvrådet skal være forberedt av fagrådet. Verdensarvrådet kan initiere saker til fagrådet.
- Kalle inn parter og aktører til møter ved behov.

Møter

Det bør minimum være to faste møter i året for verdensarvrådet. Møtefrekvensen fastsettes utover dette etter behov.

Økonomi

Det blir ikke gitt møtegodtgjørelse til representantene i rådet.

Sekretariat er finansiert gjennom statlige midler.

Fagråd

Formål

Verdensarvarbeidet må til enhver tid være knyttet til de konkrete utfordringer en har for Bryggen. Et velfungerende verdensarvråd forutsetter en god kontakt med de ulike aktørene på Bryggen for å kunne identifisere aktuelle utfordringer. Et Fagråd skal sikre en god og kunnskapsbasert utvikling av verdensarvarbeidet.

Sammensetning

Ni representanter fra eiere, museene, UiB, og forvaltningen, og en observatør.

Representanter

- 1 Museum Vest
- 1 Bymuseet
- 1 Stiftelsen Bryggen

- 1 Bryggens Private Gårdeierforum
- 1 Hordaland fylkeskommune, Fylkeskonservatoren
- 1 Bergen kommune, Byantikvaren
- 1 Riksantikvaren
- 1 UNESCO chair/UiB
- 1 Bryggens Venner

Sekretariat

- Verdensarvkoordinator

Sekretariat har møteplikt og talerett.

Observatører

- 1 Bergen Reiselivslag

Observatører har møterett og talerett.

Konstituering

Fagrådet konstituerer seg selv. Representantene fra eiersiden og museene skal veksle på å inneha vervet som leder med årlig rullering. Når leder er en av eierne skal nestleder være fra et av museene og omvendt. I saker der en ikke oppnår konsensus skal saken gå til avstemming. Hver representant har en stemme. Saken fremmes til Verdensarvrådet med en flertalls- og en mindretallsinnstilling.

Faste oppgaver

- Sikre samhandling innenfor verdensarvstedet og sikre gode samarbeidsrutiner.
- Identifisere og tydeliggjøre aktuelle saker og problemstillinger knyttet til verdensarvstedet.
- Forberede og klargjøre saker til Verdensarvrådet.
- Bidra til å følge opp forvaltningsplan og handlingsplan. Ha en aktiv rolle i rullering av forvaltningsplan og handlingsplan.
- Bidra til å utarbeide en overordnet strategi for formidling av verdensarven.
- Ta initiativ til FOU-prosjekt og kompetanseutvikling.
- Ta initiativ til etablering av prosjektgrupper ved behov.
- Utrede behov og mobilisere nødvendig finansiering.
- Kan inviterer inn andre aktører til møter ved behov.

Møter

Minimum 4 møter i året. Møter i forkant av møter i Verdensarvrådet. Fagrådet forbereder saker til Verdensarvrådet. Utover dette møter etter behov.

Økonomi

Det blir ikke gitt møtegodtgjørelse til representantene i fagrådet.

Sekretariat er finansiert gjennom statlige midler.

Verdensarvkoordinator

Formål

Verdensarvstedene skal til enhver tid ivareta internasjonale og nasjonale retningslinjer for oppfylging av verdensarvkonvensjonen. Det skal være en god lokal forankring og god informasjonsflyt mellom de ulike lokale, regionale og nasjonale aktørene. En verdensarvkoordinator skal ha en sentral rolle i disse oppgavene. Verdensarvkoordinatoren skal fungere som et nav i verdensarvverket og være en kontaktperson for verdensarvstedet.

Faste oppgaver

- Ha rollen som kontaktpunkt for verdensarvstedet, og sørge for kontaktnettverk i og for verdensarvstedet, herunder involvere ressurspersoner og kompetansemiljø nasjonalt og internasjonalt som har betydning for oppfølging av verdensarven.
- Skal koordinere og bidra inn i rapporteringen til UNESCO og den årlige rapporteringen til Verdensarvrådet.
- Være sekretariat for verdensarvrådet og fagrådet. Bidra til oppfølging og forberedning av saker.
- Være observatør i relevante grupper og organ knyttet til sikring, istandsetting, drift, formidling av Bryggen og bidra til god informasjonsflyt mellom de ulike organer
- Ha ansvar for å følge opp vedtak i verdensarvrådet.
- Skal lede arbeidet med rullering av forvaltningsplan og tilhørende handlingsplan.
- Ha oversikt over relevante finansieringskilder og bidra i søknadsprosesser.
- Ha et ansvar for å gjøre verdensarvverdiene kjent og styrke den lokale forankringen.
- Skal ha oversikt og være orientert om tema som kan berører verdensarvstedet.
- Skal organisere møter med huseiere, leietakere og andre interesseparter minst 1 gang i året.
- Delta i relevante nettverk for verdensarvforvaltere.